

Віка СВИСТУН

Здобувачка вищої освіти ОС «Бакалавр»

спеціальності «Менеджмент»

Науковий керівник: **Кучер О.В.**,

канд. екон. наук, доцент кафедри менеджменту,

публічного управління та адміністрування

ЗВО «Подільський державний університет»,

м. Кам'янець-Подільський

КОНЦЕПЦІЯ СТАЛОГО РОЗВИТКУ УМОВАХ ГЛОБАЛІЗАЦІЇ

Україна є учасником процесів глобалізації, саме тому підтримка конкурентоспроможності на державному рівні має таке велике значення.

Процес економічної глобалізації пов'язаний з виникненням і поглибленням відносин між національними економіками різних країн, що охоплює всі сторони економічного життя різних країн світу. Економічна глобалізація проявляється у процесах розширення міжнародного руху капіталів, обміту товарами і послугами, посиленні трудових міграційних процесів у межах світового господарства, зростанні ролі міжнародних науково-технічних зв'язків. Цей процес зародився і розвивався із становленням товарно-грошових відносин між суб'єктами господарювання, а в останній третині ХХ ст. він особливо активний. Це зумовлено революційними в соціальній сфері, науково-технічній, транспортно-комунікаційній та інформаційній.

Глобалізація – це комплекс, що охоплює різні сфери світового співтовариства. В основі глобалізації лежать процеси у сфері економіки та фінансів, що є фундаментом глобальних процесів в інших сферах. Економічна глобалізація є вихідною ланкою процесів глобалізації. В її основі лежать міжнародний поділ праці та інтернаціоналізація господарського життя [1, с. 236].

Конкурентоспроможність національної економіки – це здатність економічної системи забезпечувати за будь-якого впливу внутрішніх та

зовнішніх чинників соціально-економічну оптимальність, яка проявляється у високому суспільному ефекті її характеризують з позицій таких підходів:

- ресурсного (наявність обсяг та якість ресурсів країни таких, як: капітал для інвестування, кваліфікація людських ресурсів, наявність природних ресурсів, економіко-географічне положення країни, технології);
- факторного (темпи зростання національної економіки, що впливає на місце країни на світових ринках);
- рейтингового (відображення стану економіки за допомогою макроекономічних показників, а саме експортний потенціал, рівень цін, рівень життя, валові інвестиції та інші)[2].

Тенденцією сучасної глобальної конкуренції є переваги, які засновані на технічних досягненнях і інноваційних проектах. Саме розвиток науки, якість освіти та інформаційне середовище – це фактори, від яких залежить положення держави в глобальній конкуренції. Вони показують рівень спроможності державного господарського механізму генерувати високу інноваційну активність. Нові технології забезпечують зростання ефективності виробництва та дозволяють досягнути головної мети національної конкурентоспроможності – виробництва товарів та послуг, які відповідають вимогам світових ринків та можуть гідно конкурувати з ідентичними товарами інших країн.

Україна в порівнянні з багатьма іншими країнами має конкурентні переваги. До таких відноситься: вигідне географічне розташування країни та запаси природних ресурсів; потужна матеріально-технічна та наукова база. кваліфіковані трудові ресурси. Однак реалізація національних конкурентних переваг ускладнюється неефективністю їх використання. Адже головний показник конкурентоспроможності країни на світовому ринку - рівень ефективності використання всіх економічних ресурсів і насамперед праці[3].

Для характеристики конкурентоспроможності національної економіки беруть до уваги модель життєвого циклу факторів конкурентоспроможності національної економіки. Вона включає: стадію факторів виробництва; стадію інвестицій; стадію нововведень; стадію нагромадження. Для зростання

конкурентного рівня України держава має виступати у ролі каталізатора, тобто не створювати конкуренцію власноруч, а виступати стимулюючим звеном. Влада має контролювати бізнес-процеси жорстко реагуючи на монополію. Відсутність внутрішніх конкурентів у виробника певної сфери господарства призведе до швидкого спаду національної конкуренції. Фірми мають без впливу держави конкурувати між собою, розроблюючи новітні винаходи, які зможуть зайняти провідну нішу на світовому ринку. В свою чергу від влади потребується фінансування перспективних областей виробництва, надавання податкових пільг, видача субсидій та дотацій, розроблення програми по залученню іноземних інвесторів.

Розроблення державою стратегії підвищення конкурентоспроможності національної економіки передбачає:

- розвиток у напрямку інноваційній основі за рахунок поєднання підприємницького середовища з бажанням науково-технічних впроваджень в свою діяльність. Це сприятиме поширенню високотехнологічних галузей, виробництва наукоємної, енергозберігаючої, експортно-орієнтованої продукції;
- виділення матеріальних, фінансових та інтелектуальних ресурсів на реалізацію конкурентоспроможних на світовому ринку інноваційних проектів;
- створення інституціональних та фінансових умов для інноваційної діяльності;
- створення умов для обміну опитом вітчизняних підприємств з компаніями розвинутих країн, що сприятиме швидшому будуванию наукоємних високотехнологічних виробництв в Україні;
- побудова інфраструктури інноваційної економіки шляхом створення технопарків;
- впровадження ефективних механізмів підтримки інноваційних проектів, стартапів у сфері малого бізнесу;
- забезпечення соціальної орієнтації структури інноваційної економіки тобто розвитку внутрішнього ринку, підвищення споживчого попиту на наукоємну продукцію для цього необхідно зацікавити внутрішніх користувачів

в даних продуктах та забезпечити потрібний рівень доходів, щоб мати можливість їх придбання;

– нарощування інвестицій в розвиток інтелектуального капіталу;

– підтримку національних корпорацій, які передбачають інтеграцію в світовий науково-технологічний простір (надати дотації, податкові пільги на етапі реконструкції);

– професіоналізацію державної діяльності, для укріплення довіри між суб'єктами суспільного економічного й політичного життя в країні[4].

Підвищення конкурентоспроможності національної економіки України для участі у глобальному процесі без наукомісткої продукції підприємств на світовому ринку неможливе. Темпи розвитку науково-технічного прогресу держави у свою чергу, залежить від державної політики в сфері науки та освіти. Загалом конкурентні переваги можна здобути шляхом отримання пільг, дотацій із державного бюджету, заниженого курсу національної валюти, прямого чи прихованого субсидування галузей, отримання тіньових прибутків, ефективної експлуатації вичерпних природних та екологічних ресурсів тощо.

Список використаних джерел

1.Чепінога В. Г. Основи економічної теорії : [Електронний ресурс]:Навч. посібник К.: Видавництво Ліра-К, 2014. С. 236 [Режим доступу]: <http://lira-k.com.ua/book/osnovi%20ekon%20teor.pdf>

2.Індекс глобальної конкурентоспроможності. : [Електронний ресурс]: Звіту «The Global Competitiveness Report 2016–2017» [Режим доступу]:<https://www.weforum.org/reports/the-global-competitiveness-report-2016-2017-5>

3.Побережець О.В. Ідентифікація та класифікація нематеріальних активів та проблеми їх визначення: [Електронний ресурс. Економіка: реалії часу. 2012. № 2 (3). С. 98-104. – Режим доступу до журн.: <http://economics.opu.ua/files/archive/2012/No2/98-104.pdf>.

4.Побережець О.В. Теоретико-методологічні та практичні засади дослідження системи управління результатами діяльності промислового підприємства : монографія. Видавництво: Грінь Д.С., Херсон. 2016. 348 с.